

Politički sistem

U Švicarskoj je politička vlast podijeljena na tri nivoa: Savez, kantoni (savezne države) i opštine. O političkim promjenama Švicarci odlučuju putem glasanja.

Švicarska Savez

Švicarski Savez postoji od 1848. godine. Glavni grad je Bern. Etnički, jezički i religiozno Švicarska ne predstavlja jednu cjelinu. Pošto je došlo do dobrovoljnog ujedinjenja različitih kultura, kaže se da je to nacija dobre volje (Willensnation). Švicarska je neutralna zemlja u internacionalnoj politici.

Federalizam

Kantoni i opštine u Švicarskoj imaju veliku samostalnost i to se zove federalizam. 26 kantona i preko 2000 opština imaju izgrađene državne strukture. Kanton Aargau ima svoj ustav, vladu, parlament i sudove. Kantoni i opštine su nadležni za mnoge državne zadatke. Zato je na primjer školski sistem od kantona do kantona različito regulisan. Dok savezni zakoni važe za cijelu Švicarsku, kantoni imaju i svoje zakone koji važe samo na području određenog kantona. Takođe i opštine mogu donijeti svoja pravila. Kantoni, opštine i Savez funkcionišu tako što na plaćuju porez od građana.

Podjela vlasti

U cilju sprječavanja koncentracije političke moći, u Švicarskoj kao i u kantonima, državna vlast je podijeljena na tri djela: zakonodavna vlast (legislativa), izvršna vlast (egzekutiva) i pravosudna vlast (judikativa). U Kantonu Aargau ove zadatke preuzimaju sljedeće vlasti:

- Zakonodavna: Veliko vijeće (Grosser Rat) (140 članova, narod bira direktnim glasanjem svake četiri godine)
- Izvršna: Vlada (Regierungsrat) (5 članova koje narod bira direktnim glasanjem svake četiri godine)
- Pravosudna: Razni sudovi na okružnom i kantonalnom nivou.

I opštine imaju zakonodavnu vlast (skupštinu opštine ili parlament, Gemeindeversammlung, Parlament) i izvršnu vlast (gradsko ili opštinsko vijeće, Stadtrat, Gemeinderat). Na saveznom nivou zakonodavna vlast se sastoji od dva vijeća: Nacionalno i Kantonalno vijeće (National- und Ständerat). Savezna vlada koja ima 7 članova zove se "Bundesrat". Na nacionalnom nivou postoje takođe i različiti sudovi. Vrhovni sud (Bundesgericht) kao najviša instanca je nadležan za presude donesene u kantonalnim sudovima.

Demokratska prava

Švicarski državljani imaju glasačko i biračko pravo. Oni biraju političke organe na opštinskom, kantonalnom i nacionalnom nivou i mogu se i sami kandidovati za izbore. Osim toga, građani mogu na referendumima odlučivati o političkim poslovanjima u opštini, kantonu i na saveznom nivou (direktna demokratija). Putem građanske inicijative moguće je pokrenuti referndumsko glasanje po pitanju raznih promjena. Strani državljani koji žive u kantonu Aargau nemaju pravo da glasaju i biraju. Oni mogu svoje probleme dostaviti vlastima putem peticije.

Osnovna prava

Najviši pravni principi u Švicarskoj sadržani su u Saveznom Ustavu (Bundesverfassung). Važan dio Saveznog Ustava čine osnovna ljudska prava koja su zasnovana na Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima. Ova prava štite ljudsko postojanje (npr. pravo na život, pravo na pomoć u nužnim slučajevima) i zaštitu pojedinaca od državnog nasilja ili pojedinih grupa od strane većinskih naroda. Ova prava garantuju da niko neće biti diskriminisan zbog svog porijekla, rase, religije, pola i seksualne opredijeljenosti. Žrtve rasne diskriminacije imaju u kantonu Aargau besplatnu podršku i savjete. U Švicarskoj postoji sloboda vjeroispovijesti, glasa i štampe.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.salut-aargau.ch/hr/kanton-aargau/politiki-siste